

Fakta om elfusjoner

INNLEGG Energi

Dagens Næringsliv hevder i lederartikkelen 27. oktober at større selskaper gir lavere strømregning. Kommentaren kommer i forbindelse med rapporten «Samfunnsmessige virkninger av lokale og regionale energiselskaper», som ser på langt mer enn nettleien.

Det er viktig å ha fokus på effektiv drift. Mange av de mindre og mellomstore selskapene driver i dag svært effektivt innenfor de geografiske rammer de har. Rapporten sier at fusjoner vil gi bedriftsøkonomiske besparelser i enkelte administrative funksjoner. Besparelsene for eierne kan trolig ikke kompensere for de negative sysselsetningsvirkningene.

POENGERER. Kristin H. Lind i KS Bedrift-Energi.

POENGERER. Niklas Kalvø Tessen i KS Bedrift-Energi.

Et hovedpoeng i rapporten er at lokale energiselskaper genererer arbeidsplasser i næringslivet lokalt. Fusjoner har derfor negative ringvirkninger som er langt større for lokalsamfunnet enn bare tap av energiarbeidsplasser.

Vi ser at det i noen tilfeller kan være hensiktsmessig å fusjonere energiselskaper, og en slik beslutning bør tas med så mye fakta som mulig på bordet. Rapporten fra TFOU er et bidrag i denne sammenheng.

Vi mener det er viktig å presisere at utføringsordningen er til for de selskapene som har vanskelige geografiske og demografiske rammevilkår. Slike nettselskaper er dyre å drive, uavhengig av størrelse.

For mange kommuner kan salg av eierandeler få negative konsekvenser. Eierne fortjener å få belyst disse konsekvensene før de tar viktige avgjørelser for lokalsamfunnene.

Kristin H. Lind, fagleder, og Niklas Kalvø Tessen, næringspolitisk rådgiver, begge i KS Bedrift Energi

«Wicked problems»

31. oktober kan vere ein god dag for å diskutere våre «wicked problems» – dei store samfunnsproblema. Spørsmålet er om New Public Management – «svartedauden» – er rett forvaltningspolitikk til å handtere slike problem, skriv professor **Per Lægrend** ved Universitetet i Bergen.

INNLEGG Samfunn

Tjølvarnet av 22. juli kommissjonens innstilling har det i rassa ein debatt i media om det er behov for ein ny forvaltningspolitikk. Mange peikar på at det trengst eit oppgjør med New Public Management som eit styringssystem i staten. Frå å sjå på New Public Management (NPM) som ein vedundermedisin som kan gjelde over alt i staten, er den blitt sett på som reinaste svartedanden.

Dette er ein viktig debatt om eit lange varsla problem. Men samtidig er det nødvendig å unngå overdriven svart-kvitt-tenkning. Viktigare enn å vere for eller mot NPM på generelt grunnlag, er å diskutere føresetnadene for at ulike NPM-tiltak skal fungere godt eller dårleg. Eit viktig spørsmål i så måte er å ta utgangspunkt i kva oppgåver ulike offentlege organisasjonar har. Det er stor skilnad på dei offentlege organisasjonene som produserer tenester i konkurranse med private og dei som driv med regulering og tilsyn. Det er også stor skilnad på dei mjuke velferdssoppgåvene knytta til omsorg, helse og utdanning og meir tekniske oppgåver som søppelkøyming, snøbryting eller vegvedlikehald.

Ein type oppgåver der NPM-reformar har hatt lite å tilføre er

VIL UNNGÅ FOR MYKJE SVART-KVITT-TENKING. Professor Per Lægrend.

dei såkalla «wicked problems». Dette er komplekse og vanskelege oppgåver som det ikkje finst nokon enkel løysing på. «Wicked problems» går på tvers av organisasjonsgrensar, forvaltningsnivå og departementssområde, og årsaksmønster og verktøad er usikre og trevdyge.

Dei fleste store samfunnsproblema som offentlege organ skal handtere – som for eksempel sosial utstryting, fattigdom, arbeidsløys, kriminalitet, narkotikamisbruk, samfunnsikkerhet og klimaspørsmål – har alle slike kjenneteken.

NPM-reformar kan fungere godt så lenge problema følgjer organisasjonsgrensene, men har lite å tilby når dei går på tvers av dei. Dei har tilført lite for å løyse dei problem som krev horisontal samordning og samordning på tvers av forvaltningsnivå. Vi treng ein forvaltningspolitikk som motveikar sløtenking og revirforvar.

NPM-reformar som inneber fristilling, oppsplitting og mål- og resultatstyring har også ført

INNLEGG Utdannelse

Skole på sporet

Professor Hilde C. Bjørnland ved Handelshøyskolen BI hevder i et innlegg i DN 25. oktober at norsk skole er gjennomsnittlig. Hun er overrasket over at Norge ikke gjør det bedre i lesing, matematikk og naturfag «all den tid vi er det landet i verden som bruker mest pengar per elev i skolen».

Det er godt dokumentert at økte ressurser ikke automatisk fører til økte elevprestasjoner. Derfor kanalisere denne regjeringens ressursene mot den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring: Læreren.

Etter flere tiår med svak rekruttering, har vi gjennom en målrettet kampanje klart å øke tallet på søkere til grunnskolelærerutdanningen med 50 prosent de siste tre årene. Det å rekruttere de beste studentene inn i skolen, er

SATSET PÅ FLERE FAKTORER FOR STYRKET LÆRING. Kunnskapsminister Kristin Halvorsen.

kanskje det viktigste vi kan gjøre.

I tillegg har vi styrket lærerutdanningen, og gitt studentene mulighet til å spesialisere seg på å undervise på enten 1.-7. trinn eller 5.-10. trinn. Studentene får

INGEN ENKLE LØYSINGAR. Ein type oppgåver der NPM-reformar har hatt lite å tilføre er store samfunnsproblema som narkotikabruk og kriminalitet. Dette er komplekse og vanskelege oppgåver som det ikkje finst nokon enkel løysing på, skriv artikkelforfattaren. Foto: Stein J. Bjørge, NTB Scanpix

New Public Management har tilført lite for å løyse dei problem som krev horisontal samordning og samordning på tvers av forvaltningsnivå

må ta høgde for tverrgående mål. Den må stille krav til samarbeid på tvers av organisasjonar, der ein kan vente positive resultat først etter at tilsitsforhold og samarbeidsrelasjonar

større faglig fordybning, mer pedagogikk og bedre praksisopplæring.

Ferdig utdannede lærere får veiledning når de går ut i arbeid, og vi har innført en permanent ordning med videreutdanning for lærere.

Hvis elevene skal lære mer, må vi også sikre at vi har mange nok lærere til å kunne følge opp elevene tett. Regjeringen innfører et statlig tilskudd til økt lærertetthet som vil bety 600 flere lærere i ungdomsskolen allerede neste år.

Det er ikke riktig, som Bjørnland påstår, at Norge har færre timer i matematikk og naturfag enn de andre

g svartedanden

Skatt på utbytte, ikke formue

INNLEGG Skatt

Formuesskatten belønner forbruk og straffer sparing og investering i norske arbeidsplasser, og den stimulerer investeringen i eiendom fremfor andre verdiskapende arbeidsplasser. I Dagens Næringsliv 26. oktober forsøker professor Schjelderup å isolere debatten om den særnorske formuesskatten til en diskusjon om de 100 rikeste.

Han velger å se bort fra at blant de mer enn 600.000 andre som betaler formuesskatt er det mange eiere av små og mellomstore bedrifter som hvert år må ta ut store utbytter fra bedriftene for å betale formuesskatten. Formuesskatten betales ikke av overskuddet, men av verdien på bygning, maskiner og lagervare. Den må derfor betales uavhengig av om bedriften går med overskudd eller underskudd.

Finansdepartementet har beregnet at den effektive beskatning av avkastningen på bankinnskudd og eienskap i bedrifter er på 11,3 prosent for personer som er i formuesskatteposisjon, gitt en avkastning på fire prosent og inflasjon på to prosent. Formuesskatten er med på å drive boligprisene opp og investeringene i arbeidsplasser og sparing ned. Denne effekten burde få plass i Schjelderups analyse.

Med skattereformen av 2005 nedfelte den borgerlige regjeringen et viktig prinsipp: Penger som tas ut til privat forbruk skal beskattes. Derfor innførte Høyre og sentrumspartene skatt på utbytte. I dag betales over åtte millio-

IMOT FORMUESKATT Jan Tore Sanner, nestleder i Høyre.

Høyre og de superrike

Denne kronen i utbytteskatt. Denne skatten skulle delvis finansiere en nedtrapning av formuesskatten. I stedet fikk vi en rødgrønn regjering som valgte å skrinlegge planene om å trappe ned formuesskatten. De har valgt å doble formuesskatten på arbeidende kapital. Det betyr økt skatt på norske arbeidsplasser, mens arbeidsplasser eiet av utlendinger slipper tilsvarende skatt. Høyre vil trappe ned og fjerne formuesskatten. Samtidig har vi slått fast at skattesystemet må sikre at alle med skatteevne betaler skatt. Utbytteskatten sikrer at penger tatt ut til privat forbruk beskattes. Likevel viser Schjelderup til at noen slipper å betale skatt. Derfor har jeg gjort det klart at når formuesskatten fjernes helt må det kombineres med andre tiltak. Det er viktig å sikre at alle bidrar, og at de rikeste blant oss bidrar mest.

■ **Jan Tore Sanner, nestleder i Høyre, finanspolitisk talsmann**

Feilaktig om HR i Posten

INNLEGG Ledelse

Stein Stugu og Bitten Nordrik fremfører i Dagens Næringsliv 29.

oktober et pussig forsvar for hvorfor de mener at Posten skal henges ut som en representant for «hard HR». Jeg reagerer på at uriktige påstander om Posten gjentas.

Skrubentene hevder at de forvalter samheten rundt hvordan hverdagen er i Posten for «svært mange». Dette belegges med at medarbeiderundersøkelser med gjennomsnittstall ikke er noen god indikator for medarbeidertilfredshet. Det har Posten heller ikke hevdet.

Postens medarbeiderundersøkelse har en svarprosent på rundt 90 og omfatter over 50 spørsmål. I vår årlige analyse av undersøkelsene finner vi ingen

Konsernsjef i Posten Norge Dag Mejdell.

Vi krever av alle våre ledere at de aktivt skal jobbe med forbedringer sammen med medarbeiderne. Jeg ser at dette gir resultater over tid.

Jeg hadde vært glad om Stugu og Nordrik hadde satt seg inn i hvordan Posten jobber med HMS og HR i videste forstand før de brukte oss som eksempel. Da hadde også grunnlaget for påstandene falt bort.

■ **Dag Mejdell, konsernsjef Posten Norge AS**

har utvikla seg over ein lengre tidsperiode.

■ **Ein ny forvaltningspolitikk for å handtere grenseoverskridande problem bør gå i følgjande retning:**

■ **Samordningskapasitet:** Styrke det sentrale nivået gjennom større sentral samordningskapasitet.

■ **Struktur:** Bette tilfyllt samarbeid mellom stat, fylke og kommunar og betre samordning mellom ulike politikkområde.

■ **Organisasjon:** Utvikle innovative grenseoverskridande samordnings tiltak som for eksempel partnerskap, styringsnettverk og dialogbaserte

system. Bette utnyting av Ikt.

■ **Administrativ styring:** Reformering av mål og resultatstyring slik at det blir meningsfull og resultatfokusert styring som fremjar læring, motivasjon og innovasjon. Avvikle ressurskrevande og skeivvridande teljeregime.

■ **Demokratisk styring:** Styrking av politisk leiarskap på alle nivå, betre borgarmedverknad. Meir vekt på fleirnivåstyring.

■ **Leiarskap:** Bette samspel mellom politiske og faglege leiarar. Styrke fagleg og profesjonell leiarskap og gjere den meir lydlør og open.

■ **Lønssystem:** Avvikle bonussordningar og prestasjons-

lønssystem som blir oppfatta som urettferdig blant store grupper av tilsette.

■ **Kultur:** Stimulere til styrking av verdibasert leiarskap, offentleg ethos, forvaltningsetikk, felles verdar og ansvar.

I Danmark pågår de for tida ein debatt om ein slik ny forvaltningspolitikk for ein innovativ offentleg sektor som skapar kvalitet og felles ansvar i kjølvatnet av NPM reformene. Tida er overmoggen for ein slik debatt også i Norge.

■ **Per Lægreid, professor ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen**

En gjennomsnittlig skole

DN 25. oktober

nordiske landene. Regjeringen har også økt antallet realfagstimer. Men det viktigste er likevel at timene blir fylt med god læring. Derfor satser vi stort på å styrke lærernes kompetanse i matematikk. Hvert år får flere hundre lærere omfattende videreutdanning i faget, og vi har nå gitt 1800 lærere på samtlige ungdomsskoler og videregående skoler kurs i praktisk matematikkundervisning.

I løpet av de nærmeste fem årene får alle skoler med ungdomstrinn tilbud om skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, lesing, skriving og regning.

■ **Kristin Halvorsen (SV), kunnskapsminister**